

Osoko bilkura

Bilbon, Bizkaiko Foru Aldundian

2020ko otsailaren 28an

Urrutia, Andres, euskaltzainburua,
Kintana, Xabier, idazkaria,
Aleman, Sagrario, diruzaina,
Arejita, Adolfo, Iker sailburua,
Coyos, Jean-Baptiste, Jagon sailburua,
Azkarate, Miren,
González de Viñaspre, Roberto,
Iñigo, Andres,
Kaltzakorta, Jabier,
Oñederra, Miren Lourdes,
Peillen, Txomin,
Sagarna, Andoni,
Toledo, Ana,
Uribarren, Patxi,
Urkia, Miriam,
Zabaleta, Patxi eta
Zalbide, Mikel.

Mujika, Alfontso eta
Osa, Erramun, zegozkien gaitetan.

Ezin etorria adierazi dutenak: Aurelia Arkotxa, Jose Irazu “Bernardo Atxaga”, Beñat Oihartzabal eta Patxi Salaberri.

Ahalak: Aurelia Arkotxak ahala Sagrario Alemani; Jose Irazu “Bernardo Atxaga”k ahala Andres Urrutiari; Jabier Kaltzakortak ahala Andres Urrutiari (10:20-13:20 bitartean); Patxi Salaberri ahala Andres Urrutiari.

Batzarra 2020ko otsailaren 28an, ostiralean, 10:00etan, egin da Bilbon, Bizkaiko Foru Aldundian. Bilkura hasi aurretik, 09:45 direnean, Unai Rementeria Bizkaiko ahaldun nagusiak, Lorea Bilbao Bizkaiko Foru Aldundiko Euskara, Kultura eta Kirol saileko foru diputatuak eta Xabier Arauzo Bizkaiko Foru Aldundiko Euskara zuzendari nagusiak harrera egin diete euskaltzainei.

Ondoren, A. Urrutia euskaltzainburuak euskaltzain guztiak agurtu eta etorririkoen zerrenda eta ahalak irakurri ditu. Quoruma badela egiaztatu ondoren, otsaileko Osoko bilkurari hasiera eman zaio.

1. Osoko bilkurako (2020-01-31) bilera-agiria onestea, hala erabakiko balitz.

Oharrik ez da jaso. A. Urrutia euskaltzainburuak ahoz oharrik egin nahi den galdetuta, ez da egin. Ondorioz, 2020ko urtarrilaren 31ko bilkurako bilera-agiria onetsirik gelditu da.

2. Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak. Batzorde Ahaldunduaren oharrak (XVIII). Jasotako oharrak aztertu eta erabakiak hartu.

M. Urkia Batzorde Ahaldunduko idazkariak hitza hartu du. Aditzera eman duenez, urtarrileko bileran aurkeztutako oharrei inork ez die iruzkinik egin. Nolanahi ere, *haize* eta *heze* formak direla eta, oharrak egin ditu P. Zabaletak. Batzorde Ahaldunduko arduradunak eta idazkariak egitasmoko kideen proposamena azaldu dute (*haize* sarreran adiera berria jasotzea, ohargileak eskatu duen bezala, eta *heze* bere horretan mantentzea), eta onartu egin da.

Bestalde, urtarrileko bileran *Chaho/Xaho* grafia erabaki gabe geratu zen, eta Onomastika batzordeari egin zaio kontsulta. Batzordeak hiri-toponimiarako zehaztu duen irizpidearen arabera, hau da, “XX. mendea baino lehen zendutako Euskal Herriko pertsonen deiturak idazteko, euskal grafia akademikoa erabiltzea, euskara batuaren grafia alegia, salbuespenak salbuespen”, *Xaho* proposatu eta onartu da.

3. Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak. Batzorde Ahaldunduaren oharrak (XIX). Aurkeztu.

Zerrenda berria aurkeztu dute Batzorde Ahaldunduko A. Sagarna arduradunak eta M. Urkia idazkariak, M. Azkarate eta A. Iñigo euskaltzainek egindako oharrak eta egitasmoko kideek emandako erantzun arrazoituak biltzen dituenak. Aurkezpenaren ondoren, oharrak egiteko epea zabaldu da, martxoaren 16ra artekoa.

4. Exonomastika. 36. araua eguneratzea. Jasotako oharrak aztertu eta erabakiak hartu.

Alfontso Mujika Exonomastika batzordeko idazkariak hitza hartu eta txostena banatu du. Txosten horretan, egindako ohar guztiak eta ohar bakoitzari Exonomastika batzordeak emandako erantzunak jasotzen dira.

M. Azkaratek, P. Zabaletak eta X. Videgainek egin dituzte oharrak. Ohar horiei erantzuteaz gainera, urtarrileko bilkuran, aurkezpena egin zenean, A. Iñigok, B. Coyosek, M. Azkaratek eta B. Oihartzabalek ahoz egindako ohar-galderentzako erantzuna ere prestatu du batzordeak. Oharrak eta erantzunak banan-banan entzun, eztabaidatu eta ebatzi dira, batzuetan bozkatu beharrik gabe eta, beste batzuetan, iritzi nagusia zein den jakiteko, bozkatuta. Bozkatu diren guztiak gehiengo zabal batez onartu dira.

Horrela, ondokoak onartu dira: Hauts-de-France, Frantzia Garaia; Pays de la Loire, Loierria; Côte d'Azur, Kosta Urdina; Seine-Saint-Denis, Sena Saint Denis.

Bestalde, botoetara eraman beharrik izan gabe, bestelako erabaki hauek hartu dira: Loira Harana eta gisako leku-izenetan, izen generikoa hasierako letra larriz zergatik idazten den azaltzeko, ohar hau jarriko da arauaren bertsio berrian: “Leku-izena elementu geografiko hutsa denean, izen generikoa letra xehez hasita idatzi ohi da: Anboto mendia Bizkaian dago, Ebro ibaiak Nafarroa zeharkatzen du, Kanaria uharteak Atlantikoan daude eta abar. Leku-izenak izaera administratiboa duenean, estatu baten izena denean edo estatu baten lurralde-antolaketa atala denean eta hori adierazi nahi denean, izen generikoa izendapenaren parte da, eta letra larriz hasita idazten da: Marshall Uharteak Mikronesiako estatu bat da, Rodanoren Ahoak eskualdea, Loira Harana eskualdea eta abar”.

Centre eskualdea, Erdialdea geratu da; jatorrizko *Terres Australes et Antarctiques Françaises* leku-izenean, berriz, orain arte araututako antzeko izenetan nola jokatu den ikusi ondoren, “lurralde” hobetsi da: Frantziaren Lurralde Austral eta Antartikoak; jatorrizko Val de Marne eta Val d'Oise leku-izenak Marne Harana eta Oise Harana moduan emango dira, Loira Harana leku-izenaren molde berean, hain zuzen; azkenik, pluralezko forma duten leku-izenetan subjektuaren eta aditzaren arteko komuntadurari buruz B. Oihartzabalek urtarrilean ahoz egindako oharren harira, Exonomastika batzordeak gaingiroki aztertu du, eta adierazi du zalantza izan litekeela atribuzio-perpauzetan aditz jokatuak singularra edo plurala izan be-

har duen (**Pirinio Atlantikoak dira** Akitaniako bigarren departamendua, biztanleriari dagokionez / **Pirinio Atlantikoak** Frantziako 64. departamendua da), kontuan izanik gaztelaniaz eta frantsesez bietara erabiltzen dela. Gaia ez dagokio berez onomastikari. M. Azkaratek gaia aztertzeko engaiamendua hartu du.

Oharrak eztabaidatu eta ebatzi ondoren, onartuta gelditu da arauaren bertsio berria. P. Zabaletak eta P. Uribarrenek ontzat emandako araua nola gelditu den osotasun batean ikusteko eskaria egin dute. Ondorioz, araua argitara eman aurretik, hartutako erabakiekin euskaltzainei araua berriz igortzea onetsi da.

5. Esku artekoak.

5.1. Andres Iñigo euskaltzaina euskaltzain emeritu izatera igaro da. 2020ko otsailaren 17an, 75 urte egin dituen gero, Arautegiaren laugarren bis artikulua eta Barne-erregelen 5.1 xedapenaren arabera, Andres Iñigo euskaltzaina euskaltzain emeritu izatera igaro da. Horiek horrela, hutsartea iragartzen da Arautegiaren 33. artikulua arabera.

Hutsartea “hornitzeko proposamenak hurrengo bi batzarretan aurkeztu ahal izango dira” (Arautegiaren 33. artikulua eta Barne-erregelen 64.3 xedapena). Horrela, gogorarazi da Arautegiaren 34. artikulua dioena: “Euskaltzain osoa izateko proposamena hiru euskaltzain osok izenpetu behar dute. Proposamenaz batera, zerrenda bat egin behar da, hautagai bakoitzak dituen merezimenduak xeheki aipatuz”.

5.2. R. M. Azkue Sariak 2019. Epaimahaikoak izendatu ditu Zuzendaritzak, 2020ko urtarrilaren 14an eginiko bilkuran. Hona hemen izendaturikoak:

A maila: Miren Billelabeitia, Igone Etxebarria eta Manuel Lopez Gaseni.

B maila: Yolanda Arrieta, Amaia Jauregizar eta Patxi Zubizarreta.

5.3. Aurkezpenak eta bilkurak. Hurrengo Osoko bilkura bitartean begiz jotako aurkezpenak eta bilkurak aditzera eman dira.

Gasteizen, Oihaneder Euskararen Etxean, "Euskara Ibiltaria" erakusketa aurkeztuko da otsailaren 27an, gaur, 19:00etan.

Donostian, martxoaren 4an, *Gipuzkoako herrien izenak* liburuaren eta horren bertsio digitalaren aurkezpena egingo da, Gipuzkoako Foru Aldundian, 11:30ean. Patxi Salaberrik eta Luis Mari Zalduak paratu eta Izenak bildumaren barruan argitaratu da liburua.

Gasteizen, martxoaren 27an, 10:00etan, Osoko bilkura egingo da, Eusko Legebiltzarrean.

6. Azken ordukoak.

Ez da egon.

Eta beste aztergairik ez dela, Osoko bilkura bukatutzat eman da, 13:30ean.

Andres Urrutia Badiola,
euskaltzainburua

Xabier Kintana Uriarte,
idazkaria